

at der i alt Fald var blevet sagt et Par Ord om, hvorvidt den foreliggende Lov, dersom den tænkes ført ud i Livet, saaledes som Udtæftet her er frevet, vil være stemmende med Grundloven. Med Hensyn til dette Spørgsmaal skal jeg nu paa Forhaand gjøre den Indrømmelse, at jeg ingenlunde gaar saa vidt at sige, at Grundloven ikke skulde kunne fortolkes ved almindelig Lov. Jeg erkender, at naar det hedder i Grundlovens § 12: „Ministrene ere ansvarlige for Regeringens Førelse; deres Ansvarlighed bestemmes nærmere ved Lov“, maa der her være sigtet til simpel Lov, og der er altsaa en Mulighed for, at man ved simpel Lov og ikke ad grundlovmæssig Vej kan give en Ministeransvarlighedslov. Paa den anden Side tror jeg, at naar denne Indrømmelse fra min Side er bleven gjort, vil det ogsaa fra det ærede Flertals Side blive indrømmet, at det dog med Nødvendighed maa fordras, at den Ministeransvarlighedslov, som saaledes skulde supplere § 12 i Grundloven, virkelige er det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds har paastaet, at det foreliggende Lovforslag er: en Udbylning af Grundlovens Lanke, at det, som han udtrykte sig, er Grundlovens Mand, der bærer Lovforslaget. Det er dette Spørgsmaal, som jeg vil tillade mig at sige nogle Ord om. I saa Henseende vil det have sin Interesse at betragte den nuværende Tilstand, saaledes som den foreligger efter Grundloven, og sammenligne den med den Tilstand, som vilde fremkomme, naar det foreliggende Lovforslag blev gjældende Lov. Den Paastand, der i saa Henseende er fremsat fra de ærede Forslagsstillere — jeg tør antage at det ærede Medlem i saa Henseende har udtalt Forslagsstillernes Mening (Afbrudelse) — ja det kan gjerne være, at det ærede Medlem ikke hører til Forslagsstillerne; men jeg antager, at man kan gaa ud fra; at de Betragtninger, han har fremsat, stemme med, hvad der har været Forslagsstillernes Mening. Det ærede Medlem udtalte sig saaledes: „Det Spørgsmaal, om Udgiften findes i Bevillingen, afgjør Rigsretten; men indeholdes Udgiften ikke i Bevillingen, ligger det ikke mere indenfor Rigsrettens Kompetence; saa er det et Spørgsmaal om Hensigtsmæssighed eller Ikke-Hensigtsmæssighed, og dette kan ikke bedømmes af Rigsretten.“ Denne Sætning er paa forskellig Maade bleven gjentagen af de ærede Forslagsstillere, saa jeg tør gaa ud fra; at de ærede Medlemmer i det bestemte Rigsrettens Kompetence saaledes med Hensyn til ubevilgede Udgifter, at den alene har at konstatere, at den afholdte Udgift ikke findes enten i Finantsloven eller i en Tillægsbevillingslov, og naar dens Undersøgelse deraf, — en Undersøgelse, som vil være saare simpel, og for hvilken det ikke er nødvendigt at tilvejebringe et saa stort og vidtløftigt Apparat — er tilendebragt, skulde Ministerens Ansvar dermed være givet. Den Theori, som saaledes er bleven fremsat, og som ligger til Grund

for nærværende Lovudkast, er ikke ny, den har været fremsat for noget over 20 Aar tilbage; og den har dengang vundet nogen Tilslutning her, idet et Flertal i nærværende Thing bifaldt et Lovudkast, som vedkjendte sig denne Grundsatning. Men jeg tror, at naar denne Theori dengang vandt nogen Tilslutning, var det, fordi den blev fremsat paa en Tid, da de politiske Lidenskaber vare i stærk Bevægelse, og fordi den, da den blev fremsat, tiltalte disse Stemninger paa en saadan Maade, at man med større Lethed sluttede sig om den, end man ellers vilde have gjort. Det er i alt Fald den Tro, jeg er kommen til ved en Prøvelse af, hvad der her foreligger, at denne Theori ikke kan holde Prøve, og dette skal jeg nu tillade mig nærmere at udvikle. Det er da, forekommer det mig, ganske indlysende, at der ikke findes nogen udtrykelig Hjemmel i Grundloven for at opstille den Sætning, at, naar en ubevilget Udgift er afholdt, saa er Ansvarlet dermed givet. Dette kan paa ingen Maade udledes af Grundlovens § 49, hvort det hedder: „Ingen Udgift maa afholdes, som ikke har Hjemmel i Finantsloven eller i en Tillægsbevillingslov.“ Denne Bestemmelse viser paa den ene Side, at, naar Ministeren har afholdt en Udgift i Modstrid af Finantsloven eller en Tillægsbevillingslov, saa er Alt i sin Orden, saa er der ikke Spørgsmaal om noget Ansvar, og at en modsat Regel maa gjælde, naar en Udgift er afholdt uden at have en saadan Hjemmel. Men den modsatte Regel er efter almindelig Logik ingen anden end den, at, naar en Udgift er afholdt uden Hjemmel i Finantsloven, bliver der Spørgsmaal om Ansvar for Ministeren, saa skal det være Gjenstand for nærmere Undersøgelser og Prøvelser, hvorvidt den Minister, der har afholdt en saadan Udgift uden Hjemmel, kan være angerløs. I det ene Tilfælde, naar han er dækket af Finantsloven, er han ansvarfri, i det andet Tilfælde er han ubst for Ansvar. Den eneste Betragtningssmaade, der er bleven gjort gjældende som Støtte for den Sætning, at Ministeren umiddelbart skulde være ansvarlig, at man var berettiget til at opstille den Fiktion, at Ministeren i saa Tilfælde havde betalt af sine egne private Midler, forfudsvis af sin egen Lomme, en Fiktion, som ikke har noget Sted hjemme, er fremkommen derved, at man har sagt, at, naar man ikke opstillede denne Theori, var hele Skattebevillingsretten illusorisk, saa betød den bevilgende Myndighed slet Intet. Det forekommer mig imidlertid, at dette er en meget overdreven Tale. Enhver kan sige sig selv, at det for en Minister er en betydelig Forskjel, om han har en Bevilling eller ikke. Spørgsmaalet om personligt Ansvar, som kan opstaa for ham, naar han afholder en Udgift uden Bevilling, vil altid medføre, at det vil være Ministeren meget om at gjøre at have en Bevilling, for at være dækket ved en saadan, og han betænker sig ikke een men mange Gange, inden han afholder en